

Čís. 106.

Soudu není dovoleno, by při pachateli, jenž 14. rok svého věku již překročil, vyloučil pouze pro mladistvou neznalost pachatelovu přičetnost.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1919, Kr I 415/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Chebu ze dne 26. května 1919, pokud jím obžalovaná Marie F. byla dle § 259 č. 3 tr. ř. sprostěna obžaloby pro zločin podílnictví na krádeži dle §§ 185, 186 a) tr. z., a zrušiv rozsudek pro zmatečnost, vrátil věc témuž nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Soud nalézací sprostil Marii F. z obžaloby pro zločin podílnictví na krádeži, jakkoli zjistil, že věci ukradené v táboru jindřichovickém měla prý ve svém bafochu, poněvadž obžalovaná, jež právě teprve 14. rok byla překročila, nebyla ještě úplně duševně zralá, takže jí trestnost jejího jednání nepřišla na vědomí, ona spíše jednala pod vlivem zlého příkladu osob, jež pokládala za autoritu, a nebyla tudíž s to, by význam a následky trestního činu postřehla. Zmateční stížnost státního zastupitelství, brojící proti výroku osvobozujícímu z důvodů § 281, č. 5 a 9 a) tr. ř. jest odůvodněna. Platný trestní zákon v § 2 d) vylučuje přičítání skutku jako zločin u pachatelů, kteří ještě 14. rok nepřekročili. Tím, že trestní zákon sám přesně dle věku určuje hranici přičetnosti osob fysicky nevyspělých, odpírá soudci právo, by vliv mladistvého věku na přičetnost individuálně zkoumal. Duševní nezralost spojenou nezbytně s mladistvým věkem možno proto soudci jen v těchto zákonem přesně vytknutých mezích uplatňovati jako důvod přičetnosti vylučující. I osoby nedospělé jakmile překročily věk dětský, označuje zákon trestuhodnými v mezích § 237 a 269 za činy, jež by jinak zločin opodstatňovaly. Při pachatelích, kteří 14. rok překročili, uznává duševní nevyspělost jen za polehčující okolnost, vedle § 46 a) tr. z. Jen kdyby šlo o duševní stav ve smyslu § 2 a), b) tr. z., možno by bylo pachatele, jenž 14. rok překročil, z důvodu nepřičetnosti zodpovědnosti sprostiti. V přítomném případě dovolává se rozsudek pouze skutečnosti, že obžalovaná, 14. rok právě teprve překročivší, jest duševně málo vyvinuta, sám pak připouští, že měla nejasný pocit, že páše snad bezpráví, když věci z jindřichovického tábora pocházející převedla na sebe. Za takového stavu věci nemohla by dle platného zákona duševní nevyspělost, ať již podmíněná mladistvým věkem neb snad i stupňovaná slabším rozumem, jakmile nevyrovnala se stavu § 2 a) tr. z. vytknutému, ospravedlniti výrok sprostující. Byl by soud, šlo-li o zločin i osobu nedospělou, musil odsouditi pro přestupek nedospělých; tím méně směl zcela sprostiti obžalovanou, jež dospělosti již byla nabyta. Soud nalézací, jenž z uvedeného nesprávného důvodu na sprostění obžalované obžaloby se usnesl, neměl ovšem příčiny zvláště zjišťovati zločinnou podstatu skutku. Tato mezera ve zjištěních skutko-

vých brání nejvyššímu soudu, by vynesl ihned rozsudek ve věci samé. Bylo se proto omeziti na výrok zrušující a vrátiti věc k opětovnému projednání a rozsouzení první stolicí.

Čís. 107.

Amnestie. Postupovati dle § 4 nařízení Národního výboru ze dne 5. listopadu 1918 čís. 28 sb. z. a n. smí soud nalézací teprvé, když vynesl rozsudek odsuzující. Není mu však dovoleno, by, pomina otázku viny, vynesl sprostující rozsudek s odůvodněním, že pachatel jest účasten amnestie.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1919, Kr I 435/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Chrudimi ze dne 7. července 1919, pokud jím obžalovaná Antonie A. sprostěna byla dle § 259, č. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin dle § 5 cís. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z., a, zrušiv rozsudek pro zmatečnost, vrátil věc témuž nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl a po případě zahájil další řízení ve smyslu § 4 nařízení Národního výboru ze dne 5. listopadu 1918, č. 28 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství brojí proti rozsudku nalézacího soudu jen potud, pokud jím byla obžalovaná sprostěna obžaloby pro přečin dle § 5 cís. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z., a to z důvodů zmatečnosti § 281, č. 7 a 9b) tr. ř.

Ve směru nejprv uvedeném jest zmateční stížnost patrně neodůvodněna. Neboť nalézací soud sprostil obžalovanou na základě provedeného řízení o obžalobě státního zastupitelství obžaloby pro přečin dle § 5 cit. cís. nař. a v důvodech rozsudku osvobození toto zevrubně odůvodnil. Tím byla obžaloba ve smyslu § 259 tr. ř. úplně vyřízena a nelze uplatňovati důvod zmatečnosti § 281, č. 7 tr. ř. proto, poněvadž byl vynesl výrok osvobozující, jakkoliv dle náhledu zmateční stížnosti měla býti obžalovaná uznána vinnou přečinem shora uvedeným.

Odůvodněna jest zmateční stížnost ve směru § 281, č. 9b) tr. ř. Rozsudek zjistil ve skutku obžalované objektivní a nevyloučil ani subjektivní skutkovou povahu přečinu, na nějž obžaloba zněla. Osvobození stalo se dle důvodů rozsudku jen proto, poněvadž nalézací soud shledal u obžalované podmínky § 4 c) nařízení Národního výboru ze dne 5. listopadu 1918 o amnestii. Toto nařízení upravuje však zvláště postup při rozhodování o podmínkách amnestie v § 4. Poukazuje soud, který rozhodl ve věci jako první stolice, by rozhodl z povinnosti úřední, nebyl-li trest ještě proveden, vyslechna úřad veřejné žaloby, zda podmínky amnestie jsou splněny. Uzná-li ve prospěch odsouzeného, není do usnesení soudu stížnosti. Již ustanovení, že proti rozhodnutí, znějícímu ve prospěch odsouzeného není stížnosti, nasvědčuje tomu, že nemá se